

at det er Tilfældet med mange Rigsdagsmand, at de tage andre Hensyn, naar en Sag kommer for i Salen, end de tage, naar de behandle den i et Udvalg. Jeg troer ikke, at man kan være tjent med, at en saadan Distring bliver staaende uimodsagt.

Hvad angaaer den omtalte Ranbohøjskole, som den ærede Ordfører ikke vil erkende, at man ved denne Leilighed medrette kunde paa-beraade sig, da vil jeg ikke strides med ham; det er meget let, uagtet der er stor Lighed mellem to Ting, at finde Uligheds punkter, som man kan paaberaade sig, det er Tilfældet med enhver Sammenligning, det være sig hvilken som helst; der er iøvrigt Ingen, der har sagt, at der i alle Punkter var en fuldkommen Lighed mellem disse Anstalter. Den ærede Ordfører indvendte ogsaa, og lagde megen Vægt derpaa, at det var mærkeligt, hvorledes de ærede Forslagsstillere kunne være komne til Overbeviisning om, hvilken Sum der netop var den passende til det omhandlede Niemed, men det have jo Forslagsstillerne slet ikke indladt sig paa at afgjøre; de foreslaae kun at bevilge en højere Sum end den paa Budgettet forlangte, men de ville lade Ministeriet afgjøre, hvilken Sum der af det bevilgede Beløb passende kan anvendes.

Den ærede Ordfører anførte, at der var Mange i denne Sag, der ikke udtalte sig, men som veelte hans Mening; det skal jeg lade staae hen; jeg troer, at der i det Mindste i disse Dage er blevet talt saa Meget, at det ikke var til Skade, om enkelte af disse Taler ikke vare holdte. — Det stiller sig altid saaledes for mig, ogsaa efter den Erfaring, jeg har havt med Hensyn til Spørgsmaalet om Folkehøjskolerne, at Grunden til, at man modsætter sig dem, er den, at der fra en vis Side næres Frygt for, at disse Skoler skulde fremkalde og udbiede altfor friske og folkelige Anskuelser (Nei! Nei!) Jeg beskylde Ingen her i Salen derfor, jeg siger kun, at jeg har gjort den Erfaring efter hvad der er passeret her i Landet med Hensyn til disse Skoler, og det er min bestemte Mening, at det forholder sig saaledes. Foruden at jeg i denne Henseende kan henholde

mig til hvad der er anført af den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti), er det jo netop offentligt anført som Forsvar for, at man forsøgte at faae de kommunale Autoriteter til at virke mod Skolerne, at der i saadanne Skoler blev indpødet autoritetsstridige Tendenser; navnlig det, at den højere geistlige Embedsstand føler med sig selv, at den ikke har noget saadant Formynderskab over disse Skoler, som den har over vort almindelige Skolevæsen, og Fortrydelsen over, at den ikke har et saadant Formynderskab, er en Bevæggrund for Mange til at være imod dem. Jeg kan heller ikke lade det staae uimodsagt, som blev anført af den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 3die Valgkreds (C. E. Møller), at den Omstændighed, at to Præster have fremmet Oprettelsen af tvende Bondehøjskoler, skulde være et Beviis for, at hele den geistlige Embedsstand ikke er imod disse Skoler; det er vel meget at bygge en saadan Overbeviisning paa, at to Medlemmer af Landets talrige Geistlighed have været velvilligt stemte imod disse Anstalter (C. E. Møller: De have selv oprettet Skolerne!). Ja, det viser, at tvende Præster have været velvilligt stemte for saadanne Skoler, men det viser ikke, hvorledes den geistlige Stand i det Hele er stemt. Naar den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) har anført, at man for tidligt var kommen til at anke over Skoleraadene, og at man netop havde vedtaget Loven af 3de Marts s. A. under den Forudsætning, at Skoleraadene vare en Autoritet, til hvilken man kunde betroe Skolevæsenet og hvad dermed staaer i Forbindelse, saa kan jeg ikke dertil undlade at bemærke, at dette kun var under den Forudsætning — jeg troer, at det var hele Thingets Mening —, at man vilde faae en udvidet Communalvalglov for Kjøbstæderne ligesom den, man har faaet for Landet, og at man først kan sige, at disse Autoriteter ere blevne, hvad man har forudsat ved at antage Loven, naar Communalvalgloven for Kjøbstæderne er bleven forandret i Lighed med Communalvalgloven for Landet. Medlemmerne til Skoleraadene fra Kjøbstæderne udgaae jo fra en Bestyrelse, der er valgt efter langt mindre folkelige Grundføringer end